

Verslag

Klankbordgroep AES Uitgaan

Omschrijving	9e overleg AES Uitgaan Klankbordgroep
Vergaderdatum	1 juni 2023
Vergaderplaats	Douanekantoor Laan op Zuid 45 Rotterdam zaal B10.143
Aanwezig	Douane, VNC, Portbase, Fenex/TLN, APM, ECT, DHL, DFDS, Wrist-Klevenberg, Cargonaut
Afwezig	ACN, ADS, Stena Line, Hutchison Ports Delta II, RWG, Evofenedex, Menzies
Kopie aan	Leden ODB-werkgroep IT, voorzitters andere ODB-werkgroepen

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de 9e bijeenkomst van de AES Uitgaan Klankbordgroep en heet de nieuwe deelnemers welkom. Het doel van de bijeenkomst wordt toegelicht: het gezamenlijk bespreken van het verloop van de implementatie van AES en de mogelijkheid om advies en commentaar te geven daar waar het de implementatie betreft. Een korte voorstelronde volgt.

Aan de agenda worden geen punten toegevoegd.

2. Notulen en actielijst

Naast de al in het verslag verwerkte opmerkingen zijn er verder geen aanmerkingen of aanvullingen meer op de concept notulen van de klankbordgroep van 20 april 2023. Deze zijn hiermee vastgesteld.

Actielijst

De huidige status van de nog openstaande actie wordt doorgenomen.

Nr	Omschrijving	Update
5.1	Stroomdiagram toevoegen	Dit actiepunt staat nog open. Het stroomschema is op 21 april per e-mail met de deelnemers gedeeld. Voor publicatie gelden diverse regels en er wordt hard aan gewerkt om het stroomdiagram alsnog gepubliceerd te krijgen.

Nr	Omschrijving	Update
8.1	Nadere analyse op aankomstberichten ingediend na aankomst van de goederen	Er is nog geen volledige analyse uitgevoerd op berichten die na 7 dagen nog zijn ingeschoten. Momenteel loopt er een discussie m.b.t. bulk waardoor deze analyse mogelijk niet relevant meer is. Wanneer beleidsmatig ontheffing verleend kan worden voor de aanbrengeverplichting voor bulk en het technisch realiseerbaar is om in AES onderscheid te kunnen maken naar bulkzendingen, dan kan voor deze goederenstroom een Confirmation of Exit (CoE) worden gegenereerd zonder voorafgaand aankomstbericht. Momenteel wordt door de Douane nog nagegaan of de wettelijke ruimte er is en de technische mogelijkheid bestaat. Voor wat betreft containers zijn de terminals bevraagd. Er was nog niet voldoende informatie binnengekomen om hier al conclusies aan te kunnen verbinden. De analyse wordt uitgesteld tot er meer duidelijkheid is over het standpunt van de Douane m.b.t. de bulksector. Mochten er met betrekking tot de containers verdere ontwikkelingen zijn dan komt Portbase hier op een later moment nog op terug.
8.2	Nadere informatie geven over de verwerking van aankomstberichten bij toepassing van de noodprocedure.	Opgenomen onder agendapunt 6. Hierna wordt dit agendapunt gesloten.
8.3	Inzicht in ontvangen vragen van marktdeel-nemers t.b.v. seminar Portbase op 24 mei.	De vragen welke binnengekomen waren in de implementatie-postbus zijn meegenomen in de presentatie. Deze actie kan worden gesloten.

De actielijst wordt hiermee bijgewerkt.

3. Communicatie

De voorzitter stipt een drietal punten aan:

- Nieuwe MIG-versie. Er is een planning voor de nieuwe MIG-versie (versie 01L) afgegeven. Op 3 juli 2023 komt de reviewversie beschikbaar en op 14 augustus 2023 de definitieve versie. Nadere info is te vinden op het portaal voor softwareontwikkelaars ([link](#)). Voor AES betreft het enkele marginale aanpassingen, met betrekking tot enkele validaties. Het advies is daarom om hier goed naar te kijken zodra de versies beschikbaar zijn.

- Voorlichting ICS2 en AES Uitgaan georganiseerd door Portbase en VRC. Bij de voorlichting over de mogelijke impact van AES en ICS2 waren zo'n 150 personen aanwezig. De sessie is als erg praktijkgericht ervaren. Portbase zal nu drie scenario's verder gaan uitwerken. Er bleek enig verschil in inzicht te bestaan tussen de cargadoors en terminals. De diverse voorkeuren zal Portbase via de drie varianten gaan faciliteren.

Door Portbase worden nog wel veel ketenpartners gemist in de discussie. Daarnaast blijven er nog zorgen over de einddatum (tijdlijn) en of deze voor alle ketenpartners haalbaar is. Voor het tijdig kunnen doorlopen van het volledige berichtenverkeer bestaan meerdere afhankelijkheden binnen de keten.

Tijdens de voorlichtingsbijeenkomst is door aanwezigen de vraag gesteld of de bulksector (Wilde Vaart) wel of geen aanbrengbericht moet indienen. De Douane heeft toegezegd om op korte termijn een standpunt in te nemen en te delen met de klankbordgroep, zodat eventuele vervolgstappen kunnen worden genomen (actie 9.1).

- Voorlichting AES Uitgaan door Douane aan Evofenedex, Raad voor Internationale Handel. De Douane heeft een half uur durende presentatie AES Uitgaan verzorgd voor de Raad voor de Internationale Handel. Met name het management van internationale exporteurs waren hierbij aangesloten.

4. Update voortgang AES-implementatie en overgangperiode door Douane

De voorzitter geeft een update over de voortgang van de implementatie. Hij verwijst hierbij naar de sheet met de actuele implementatieplanning van AES Uitgaan.

Momenteel bevinden we ons in Q2 2023. Op 22 april 2023 is BUP Uitgaan in gebruik genomen. De deelnemers geven aan verder niets van deze overgang gemerkt te hebben. In DMS bevindt zich op dit moment nog slechts een kleine stroom met uitvoeraangiften. Echter lopen de uitvoeraangiften die in andere lidstaten zijn ingediend voor het uitgaan wel via BUP. De transitieperiode voor het bedrijfsleven is op 8 mei van start gegaan en eindigt op 30 september a.s. Alle bedrijven kunnen nu gaan aansluiten op AES en BUP. De EU-deadline voor AES is 30 november 2023. Voor AES geldt geen derogatie, dus dat betekent dat deze deadline niet verschoven zal worden. Momenteel zijn naast Nederland ook Ierland, Spanje en Duitsland aangesloten op AES. Er zullen nu steeds meer lidstaten gaan volgen.

5. Update voortgang AES-implementatie door softwareleveranciers en bedrijfsleven

De IT-providers geven als eerste een update van hun ontwikkelingen.

Luchtvaart Port Community Systeem

Het AAX-bericht is zo goed als afgerond; dit wordt momenteel getest. Het EXD-bericht moet nog gemaakt worden. Er wordt druk geprogrammeerd, maar op zich gaat het goed. De aangesloten bedrijven hebben vanuit Cargonaut een MIG ontvangen. Daarnaast is er een platform waar getest kan worden; daar wordt nog niet veel gebruik van gemaakt. Tot slot wordt nog onderzocht welke berichten het meest geschikt zijn voor de triggers.

Maritieme Port Community Systeem

Er wordt volop gewerkt aan de ontwikkeling van de transshipmentsservice die het REN-bericht zal gaan versturen. De verwachting is dat deze eind juni klaar is. Daarna zal een werkgroep worden georganiseerd en een demo worden gegeven. Naar verwachting zal de implementatie gefaseerd plaats gaan vinden. Voor containers en bulk is technisch gezien alles klaar. Volgende week wordt voor het container gedeelte met de eerste klant getest. De verwachting is binnen een maand veel live te hebben. Voor bulk wordt gezien de lopende discussie nog even afgewacht.

Koepelorganisatie softwareontwikkelaars

Er is een uitvraag gedaan onder de leden. Vier leden bieden geen AES service aan, twee bevinden zich in de testfase en twee zijn nog volop bezig met de ontwikkeling. Op respons van de overige leden wordt nog gewacht.

Updates kant van het bedrijfsleven:

Binnen het bedrijfsleven wordt ook hard aan de overgang naar AES gewerkt. Alle klankbordgroepleden zijn zich bewust van de te halen deadlines. Naast AES wordt ook hard gewerkt aan de overgang naar DMS. Een van de deelnemers waar enkele zorgen waren over het tijdig gereed krijgen van de nieuwe applicatie geeft aan (tijdelijk) gebruik te zullen gaan maken van het Port Community Systeem voor het uitgaande berichtenverkeer.

Gefaseerde implementatie AES-berichten Portbase/ Cargonaut /Douane

Op 9 juni vindt de gezamenlijke kick-off bijeenkomst plaats van het gefaseerde implementatietraject AES uitgaan. Daarna zal per Port Community Systeem (PCS) een eigen maatwerktraject volgen. De bedoeling is om gezamenlijk de geleidelijke opbouw van het berichtenverkeer te gaan volgen. Waar nodig kunnen dan gelijk herstelacties worden ingezet. Door een dergelijke gefaseerde implementatie van de AES-berichten blijven de operationele risico's voor zowel de Douane als de PCS-en beheersbaar en verloopt de AES-implementatie zo geruisloos mogelijk. Via een uitvraag is de samenstelling van de deelnemende processen vanuit de Douane vastgesteld. Mogelijk is ook deelname vanuit het bedrijfsleven gewenst. Gedurende het traject zal hier meer duidelijkheid over ontstaan en zullen de betreffende bedrijven hiervoor benaderd worden.

Het kan zijn dat een dergelijk traject ook gewenst is voor andere partijen. Dit kan bij de voorzitter aangegeven en zal op een later moment nog bekeken worden.

6. Nadere informatie verwerking van aankomstberichten bij toepassing van de noodprocedure (follow-up door Douane van actiepoint 8.2).

Tijdens de vorige bijeenkomst zijn door de deelnemers enkele zorgen geuit over het verloop van het uitgaan proces bij onbeschikbaarheid van douanesystemen. Met name de bericht volgorde van het aankomstbericht (AAX) ten opzichte van de registratie van de Actual Time of Departure (ATD) was een zorgpunt. Het niet beschikbaar zijn van de systemen zou niet mogen leiden tot een extra administratieve belasting voor het bedrijfsleven. Door de Douane is uitgezocht hoe het proces in het geval van de noodprocedure (een storing) of onderhoud aan de systemen er precies uit ziet. Dit wordt met behulp van een presentatie toegelicht.

Er zijn meerdere scenario's mogelijk. Er kan sprake zijn van onbeschikbaarheid van het poortsysteem of van de applicatie BUP (nu ook nog DMF) zelf. Er bestaat hierbij een wezenlijk verschil tussen lucht- en zeezijde aangezien de basis voor het afleiden van de ATD bij lucht het MFX-bericht is. Wordt een AAX-bericht ingediend met een aankomstmoment na ATD, dan wordt het AAX-bericht afgekeurd en krijgt de indiener foutcode "6282" retour. De belangrijkste boodschap van de presentatie is dat voor het bepalen van de tijdigheid van de aankomstmelding door BUP wordt gekeken naar het aankomstmoment zoals deze in het AAX-bericht is gespecificeerd en NIET naar het registratiemoment van het AAX-bericht zelf.

Tijdens de presentatie wordt het volgende toegelicht:

- Als één van de poortcomponenten en/of applicaties onbeschikbaar is, worden de ingediende berichten (gedeeltelijk of volledig) niet verwerkt. Dit naar gelang waar de storing zich bevindt.
- De berichten worden in die situatie gebufferd en wachten op het herstel van het poortsysteem. Marktpartijen hoeven de berichten niet opnieuw in te zenden.
- Als na herstel blijkt dat de berichtvolgorde van het AAX-bericht ten opzichte van de registratie van de ATD niet in de juiste volgorde heeft plaatsgevonden, dan heeft dit geen impact op de controle "aankomstdatum moet liggen voor het ATD moment van het vervoermiddel".

- De AAX-berichten zullen in die situatie niet worden afgekeurd op foutcode 6282, aangezien de controle plaats vindt op het opgegeven aankomsttijdstip in de aankomstmelding en niet op het registratiemoment van de aankomstmelding. Aankomstmoment (datum/tijd) uit het AAX-bericht is leidend.
- Na herstel van de beschikbaarheid van de systemen worden de AAX-berichten eerst verwerkt. Daarna pas de ATD-berichten.
- Mocht blijken dat na het opheffen van de onbeschikbaarheid van de systemen toch AAX-berichten ten onrechte zijn afgekeurd op foutcode 6282, dan kan Douane dit beheersmatig herstellen. De actie wordt in principe door Douane uitgevoerd. Als het nodig is dat de marktpartij het herstel uitvoert, zal dit gecommuniceerd worden via de Douane website.

Door de Douane wordt op foutcodes gemonitord. Als wordt gezien dat er iets niet goed verloopt, dan kan vanuit de Douane altijd nog worden ingegrepen en herstel worden uitgevoerd, mocht dat nodig zijn.

Hoe bedrijven moeten handelen in het geval van een storing in hun systemen, is in de presentatie niet verder uitgewerkt. Voor het einde van de transitieperiode zal door de Douane nog een officiële noodprocedure worden gepubliceerd. Wanneer door een storing geen MRN's kunnen worden afgegeven, zal het logistieke proces hier niet onder komen te leiden.

Gevraagd wordt of zelf een aankomstmoment kan worden ingevuld in het AAX bericht. Er wordt bevestigd dat hier verder geen controle op zit en dat dit inderdaad mogelijk is. Echter dienen wel alle formaliteiten vervuld te zijn voor vertrek. Pas na het moment van aanbrengen wordt formeel gezien pas (stilzwijgend) toestemming tot vertrek verleend. Bij het indienen van alle berichten moet zowel worden voldaan aan de rules en condities vermeld in de MIG als aan de formaliteiten vanuit de douanewetgeving. Daarnaast wordt bevestigd dat wanneer (nog) geen ATD is ontvangen, het AAX-bericht gewoon kan worden verwerkt.

Tot slot is er de vraag of het technische gedeelte en het functionele gedeelte van BUP los van elkaar geïmplementeerd kunnen worden. Met andere woorden of er de mogelijkheid bestaat om gedurende de implementatiefase toe te staan dat het AAX-bericht niet gelijk wordt afgekeurd wanneer het aankomstmoment na ATD ligt, maar dit geleidelijk aan af te bouwen. De Douane geeft aan dat de wetgeving deze ruimte niet biedt maar dat er vanwege de implementatiefase wellicht wat ruimte gevonden kan worden. Afgesproken wordt om dit verder in de beide implementatietrajecten (tijdens de kick-off) mee te nemen.

7. Rondvraag

Er zijn geen punten voor de rondvraag.

8. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 16.36 uur. De volgende vergadering is op 7 september 2023 van 15.00-16.30 uur.

Mocht er in de tussentijd behoefte zijn aan een overleg zijn, dan graag een bericht hierover naar de voorzitter.

Actielijst

Lopende acties

Nr	Actie	Organisatie	Startdatum	Deadline	Status
5.1	Stroomdiagram toevoegen aan AES brief	Douane	10 nov 2022	December 2022	In afwachting van publicatie
8.1	Nadere analyse uitvoeren op aankomstberichten die na aankomst van de goederen bij de Douane zijn ingediend.	Portbase	20 apr 2023	1 juni 2023	De analyse voor bulk wordt uitgesteld tot er meer duidelijkheid is over het standpunt van de Douane. Mochten er m.b.t. containers nadere ontwikkelingen zijn dan komt Portbase hier op terug.
9.1	Nadere informatie geven over de verwerking van aankomstberichten bij toepassing van de noodprocedure.	Douane	24 mei 2023	z.s.m.	De Douane heeft op 28 juni haar standpunt met de klankbordgroep gedeeld.

Afgeronde acties

Nr	Actie	Organisatie	Startdatum	Deadline	Status
1.1	Uitwerken van een aantal business scenario's waarin nadere informatie over AES Uitgaan wordt gegeven ten aanzien van de te hanteren berichten (REN, AAX en EXD).	Douane	13 juni 2022	7 juli 2022	Afgerond
1.2	Volgende klankbordgroep bijeenkomst inplannen waarin Douane de scenario's zal toelichten. Idealiter vindt deze bijeenkomst vóór het begin van de zomervakantie plaats.	Douane	13 juni 2022	7 juli 2022	Afgerond
1.3	Plannen van een online webinar om informatie over AES Uitgaan aan het hele bedrijfsleven en softwareleveranciers te geven. Indicatie: september 2022.	Douane	13 juni 2022	Oktober 2022	Afgerond
1.4	Zorgen voor een meer complete vertegenwoordiging van het bedrijfsleven in de klankbordgroep.	Douane/ Klankbord- groep	13 juni 2022	6 oktober 2022	Afgerond
1.5	In een volgende bijeenkomst nadere informatie geven over de transitie naar AES Uitgaan per bedrijf.	Douane	13 juni 2022	7 juli 2022	Afgerond
1.6	Korte informatiebijeenkomst plannen met de deelnemende organisaties die niet bij de eerste klankbordgroep bijeenkomst aanwezig konden zijn.	Douane	13 juni 2022	7 juli 2022	Afgerond
1.7	Maandelijks Klankbordgroep bijeenkomsten inplannen bij voorkeur fysiek.	Douane	13 juni 2022	Doorlopend	Afgerond

Nr	Actie	Organisatie	Startdatum	Deadline	Status
2.1	Verdere uitwerking scenario's voor keten specifieke presentaties.	Douane	7 juli 2022	Sept/okt 2022	Afgerond
2.2	Bedrijfsleven en softwareleveranciers geven aan welke stromen zij nog missen in het stroomschema.	Bedrijfsleven/ Software- leveranciers	7 juli 2022	6 oktober 2022	Afgerond
2.3	Plannen van een online webinar per sector haven, luchtvaart, softwareleveranciers om informatie over AES Uitgaan te geven.	Douane	7 juli 2022	8 september 2022	Afgerond
2.4	Release kalender delen met de klankbordgroep tijdens de volgende vergadering.	Douane	7 juli 2022	8 september 2022	Afgerond
3.1	Notulen klankbordgroepbijeenkomsten 13 juni, 7 juli, 8 september en 6 oktober op ODB-website plaatsen.	Douane	8 sept 2022	10 november 2022	Afgerond
3.2	Webinars: save-the-dates uitsturen + korte omschrijving van wat kijkers kunnen verwachten.	Douane	8 sept 2022	6 oktober 2022	Afgerond
3.3	Webinars: Inhoud van de webinars vorm geven samen met koepels en softwareleveranciers. Douane plant afstemmomenten.	Douane	8 sept 2022	Oktober 2022	Afgerond
3.4	Concept brief met informatie over veranderingen a.g.v. AES Uitgaan onder klankbordgroepdeelnemers laten circuleren. De brief (memo) is op 10 november gedeeld. Deelnemers is gevraagd uiterlijk op 25 november inhoudelijk te reageren. De memo is op 25 januari 2023 op de website van de Nationale Helpdesk Douane geplaatst.	Douane	8 sept 2022	Oktober 2022	Afgerond
3.5	Update over EXD- en REN bericht delen zodra meer informatie beschikbaar is.	Douane	8 sept 2022	6 oktober 2022	Afgerond
3.6	Vergadertijdstippen aanpassen naar 15:00-17:00u i.p.v. 14:00-16:00u.	Douane	8 sept 2022	6 oktober 2022	Afgerond
3.7	Communicatieplan delen zodra dit beschikbaar is.	Douane	8 sept 2022	6 oktober 2022	Afgerond
4.1	Vragen die tijdens de webinars door kijkers via de chatfunctie zijn gesteld delen met de klankbordgroep.	Douane	6 okt 2022	November 2022	Afgerond
4.2	Mogelijkheid opnemen om bij registratie voor de webinars al vragen te kunnen indienen.	Douane	6 okt 2022	Oktober 2022	Afgerond
4.3	Tijdens webinars poll-vraag voorleggen over behoefte aan sectorspecifieke vervolgsessies.	Douane	6 okt 2022	Oktober 2022	Afgerond
4.4	Reacties op de presentaties van de webinars delen met Douane.	Bedrijfsleven/ Software- leveranciers	6 okt 2022	Oktober 2022	Afgerond

Nr	Actie	Organisatie	Startdatum	Deadline	Status
6.1	Casusomschrijvingen aanleveren waarop gerichte diagrammen en instructies/ procedurebeschrijvingen kunnen worden opgesteld.	Bedrijfsleven	26 jan 2023	9 mrt 2023	Afgerond
6.2	Nadere informatie aanleveren over situaties waarin de aankomstmelding en het uitgaande manifest in verkeerde volgorde zijn ontvangen.	Douane	26 jan 2023	9 mrt 2023	Afgerond
6.3	Nader specificeren welk deel van de berichten door IT-providers c.q. (grote) marktpartijen zijn ingediend	Douane	26 jan 2023	9 mrt 2023	Afgerond
8.2	Nadere informatie geven over de verwerking van aankomstberichten bij toepassing van de noodprocedure.	Douane	20 apr 2023	1 juni 2023	Afgerond
8.3	Inzicht in ontvangen vragen van marktdeelnemers geven ten behoeve van presentatie tijdens seminar Portbase op 24 mei.	Douane	20 apr 2023	17 mei 2023	Afgerond